

Το ιστορικό γεφύρι της Τσίπιανης Γρεβενιτίου

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙΟΥ

ΕΤΟΣ 3ο - ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 11

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΓΕΡΑΝΙΟΥ 41 Τ.Κ. 104 31 - ΑΘΗΝΑ

ΙΟΥΛΙΟΣ 1996

Η ΡΙΖΑΡΕΙΟΣ ΣΧΟΛΗ ΥΠΟΣΧΕΤΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Τη Δευτέρα του Αγίου Πνεύματος (3-6-1996) το Διοικητικό Συμβούλιο της Ριζαρείου Σχολής (με επικεφαλής τον πρόεδρό του κ. **Α. Κίτσο** και τον Πρύτανη του Παν/μίου Αθηνών κ. **Γέμτο**) επισκέφτηκε σύσσωμο το χωριό μας με σκοπό την τέλεση επιμνημόσυνης δέησης υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του παλαιού του μέλους και αείμνηστου συμπατριώτη μας **Λεάνδρου Βρανούση**.

Ευχές

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας και η Συντακτική Επιτροπή, εύχονται όλοι να περάσουμε ένα δροσερό, ξεκούραστο και γενικά ένα ευχάριστο καλοκαίρι που τόσο έχουμε ανάγκη.

Το Γρεβενίτι είναι ίσως το καλύτερο μέρος για να ξεχάσουμε την καθημερινότητα και να γαληνέψουμε. Γι' αυτό καλή αντάμωση εκεί.

Μετά το πέρας της δέησης, στην οποία παρέστησαν οι κάτοικοι του χωριού μας, ο καθηγ. Βυζαντινής Αρχαιολογίας του Παν/μίου Ιωαννίνων κ. **Α. Παλιούρας** και αρκετοί παλαιοί μαθητές και φίλοι της Ριζαρείου Σχολής, ο κ. Α. Κίτσος υποσχέθηκε ενώπιον του Προέδρου της Κοινότητας, του Προέδρου και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Μ.Α.Σ. Γρεβενιτίου (που είχε υποβάλει το σχετικό αίτημα μέσω του κ. Α. Παλιούρα) να στηρίξει οικονομικά τις απαραίτητες εργασίες στερέωσης των θεμελίων του Ιερού Ναού του Αγ. Δημητρίου, που όπως έχει επισημανθεί και στο συνοδευτικό κείμενο του ημερολογίου 1996 του Μ.Α.Σ., κινδυνεύει να καταρρεύσει εντελώς λόγω της αστάθειας του εδάφους.

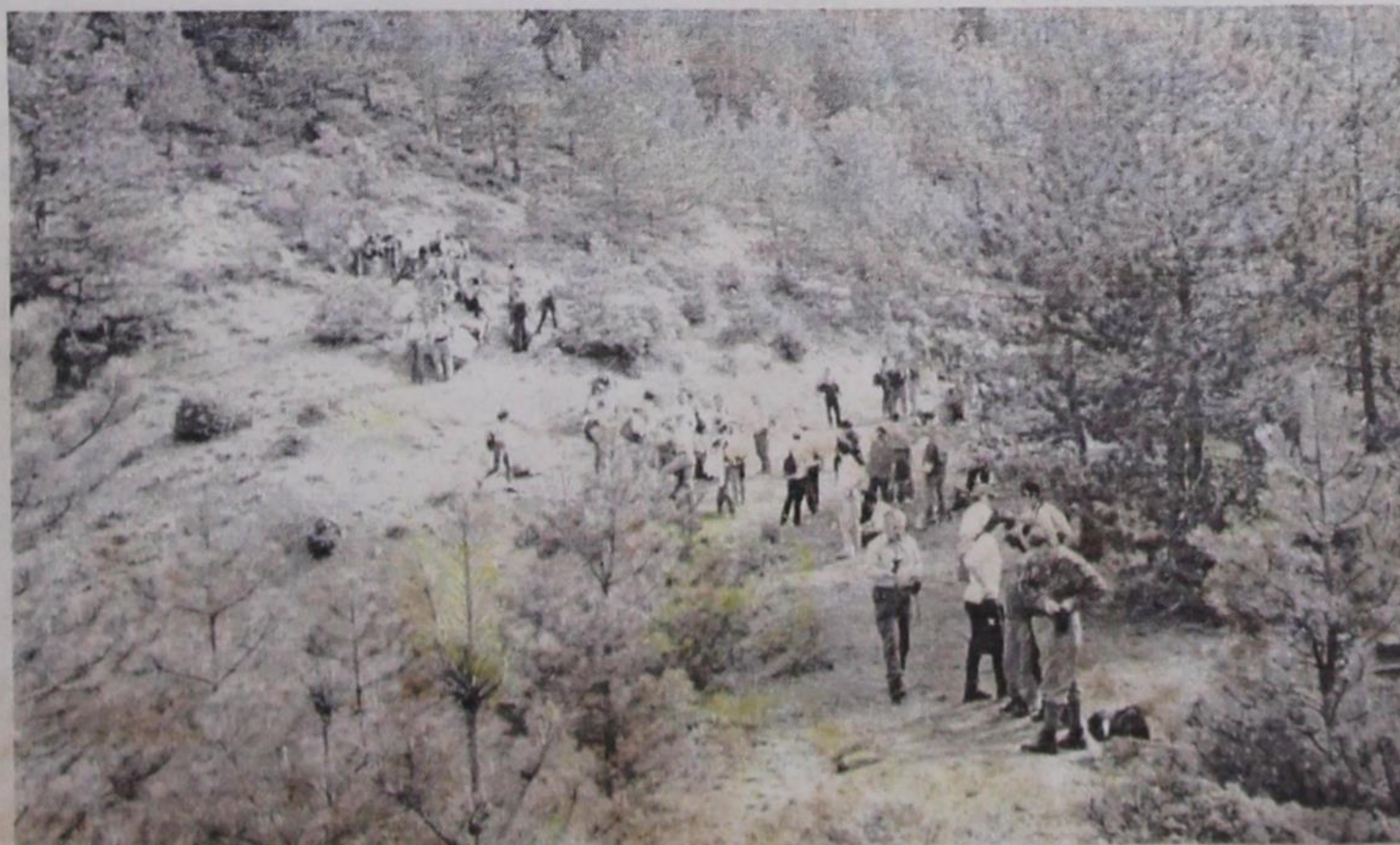
Με την ελπίδα ότι η παραπάνω υπόσχεση που ανταποκρίνεται στους πόθους όλων μας θα υλοποιηθεί σύντομα. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Δ.Σ. του Μ.Α.Σ. επιθυμούν να ευχαριστήσουν θερμά μέσω της εφημερίδας του χωριού μας τον Πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ. της Ριζαρείου Σχολής για τη γενναία απόφασή τους που εναρμονίζεται απόλυτα με τα ευγενικά όνειρα των αοιδίμων **Ριζαρών Μάνθου** και **Γεωργίου**.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΤΟΥ MANNHEIM ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΗΣ ΣΤΟ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ

Το Σάββατο 11-5-1996 ο Δήμαρχος της γερμανικής πόλης Mannheim Lotthar Mark, γνωστός για τους αγώνες του κατά του ναζισμού, επισκέφτηκε το χωριό μας, για να καταθέσει λίγα λουλούδια στο κενοτάφιο των εκτελεσθέντων συμπατριωτών μας από τους Γερμανούς εισβολείς, αποτίοντας έτσι φόρο τιμής στα άτυχα θύματα της ναζιστικής θηριωδίας. Σ' αυτό το προσκύνημά του ο Γερμανός δήμαρχος συνοδευόταν από τον πρόεδρο του Μ.Α.Σ. κ. Δ. Ράιο, τους φιλέλληνες καθηγητές του Πανεπιστημίου του Mannheim, Heinz Richter και Reinhard Stupperich (που είχαν έρθει, θυμίζουμε, στο Γρεβενίτι και το περασμένο φθινόπωρο με τους φοιτητές τους), τους εβραϊκής καταγωγής καθηγητές St. Bowmann (Cincinnati) και J. Humphrey (Cambridge), τους Έλληνες καθηγητές Ιωάννη Μπένο (Ludwigshafen), Μηνά Χρυσό (Heidelberg), Ε. Χουλιαρά και Ε. Κουρματζή (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων) και μια Γερμανίδα δημοσιογράφο.

Η καθυστερημένη άφιξη των ξένων προσκυνητών περιόρισε την επίσκεψή τους στο Γρεβενίτι μόνο στον Ιερό Ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, όπου τους έγινε ξενάγηση από τον πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ. του Μ.Α.Σ. και τους προσφέρθηκε από ένα αντίτυπο του ημερολογίου 1996 με εικόνες από τα βυζαντινά μνημεία του χωριού μας, ένα δώρο που έγινε δεκτό με ιδιαίτερο ενθουσιασμό από τους ξένους επισκέπτες.

Στη διάρκεια του δείπνου που παρέθεσε προς τιμήν των φιλοξενούμενων στο σπίτι του ο πρόεδρος της Κοινότητας κ. Δ. Θεοδωρίκας, ο Δήμαρχος του Mannheim, αφού ευχαρίστησε τον οικοδεσπότη για τη φιλοξενία που του επιφύλαξε και ευχήθηκε να μην επαναληφθούν ποτέ πια τέτοιες θηριωδίες, υποσχέθηκε τη φιλία της πόλης του και, σε ανταπόδοση της φιλοξενίας, προσκάλεσε τον πρόεδρο της Κοινότητας να επισκεφθεί το Mannheim.

Από την ανάβαση του ορειβατικού συλλόγου Ιωαννίνων στα καταπράσινα βουνά του χωριού μας

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ...

ΤΟ ΝΕΟ Δ.Σ. ΤΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ

Οι παρακάτω συμπατριώτες μας αποτελούν το νέο Δ.Σ. που προήλθε απ' τις αρχαιρεσίες της 12 Μαΐου και είναι οι:

Αριστόβουλος Χρόνης	Πρόεδρος	από	Ελαφότοπο
Πάκης Γκογιάννος	Γραμματέας	»	»
Δημήτριος Γιαννής	Α' Αντιπρόεδρος	»	Βίτσα
Γιώργος Δερμάνης	Β' Αντιπρόεδρος	»	Γρεβενίτι
Γιάννης Τζόκας	Ταμίας	»	Ελαφότοπο
Κώστας Ιωαννίδης	Μέλος	»	Βίκο
Ξανθούλα Κατσικοπούλου	»	»	Πάπιγκο
Χρυσούλης Κωστόπουλος	»	»	Μεσοβούνι
Μιχάλης Ράπτης	»	»	Καπέσοβο
Σωτήρης Σωτήρης	»	»	Σκαμνέλι
Γιώργος Σωτηρόπουλος	»	»	Κήπους
Δημήτρης Χατζαρόπουλος	»	»	Μεσοβούνι

Καλή επιτυχία στο έργο τους και συγχαρητήρια στο Γραμματέα της Αδελφότητας για την εκλογή του ως αντιπρόεδρος της Ένωσης Ζαγορισίων.

1936 - 1996 Εξήντα χρόνια
ΕΝΩΣΗ ΤΩΝ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ

Την απόφαση την πήρε το Δ.Σ. της Ένωσης Ζαγορισίων, στις 19 Ιουνίου να γιορταστούν τα 60 χρόνια από την ίδρυσή της στην Αθήνα.

Έτσι κατά πάσα πιθανότητα ο χώρος που θα γίνει η εκδήλωση θα είναι η Ριζάρειος Σχολή, ένα μέρος που μας εμπνέει και προσδίδει αίγλη σε μας τους Ζαγορίσιους.

Η ημερομηνία καθορίστηκε για τις 24 Νοεμβρίου. Μεγάλωσε η Ένωση, όπως και τα προβλήματα στα Ζαγοροχώρια.

Αυτά θα γίνουν γνωστά γιατί οι καλεσμένοι, δε θα είναι μονάχα άνθρωποι της τέχνης και του πολιτισμού. Θα είναι και άνθρωποι της εξουσίας για να τα μάθουν από πρώτο χέρι.

Εμείς θα προβάλλουμε τη μέρα εκείνη ΤΟ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ μέσα απ' το Ζαγόρι με σλάιτς, θα το δούμε όλοι μαζί και με τον Μ.Α.Σ. πώς θα μεθοδευτεί.

Είναι το ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ του Βράνου Βοζάνη.

Είναι το ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ του Λέανδρου Βρανούση. Το χωριό μας.

ΑΥΤΟ ΤΟ ΞΕΡΕΤΕ;

Ότι οι Εθνικοί Δρυμοί Πίνδου και Βίκου-Αώου προστατεύονται με την 79/409 Κοινοτική Οδηγία.

Ότι βρίσκονται σε αλληλοεξάρτιση.

Ότι απαγορεύεται η άντληση νερών.

Ότι απαγορεύεται η επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.

Ότι η εξαφάνιση των βιότοπων (ζωικά και φυτικά είδη) του ενός σημαίνει και την καταστροφή των βιότοπων του άλλου (δρυμού).

Ότι οι βιότοποι όταν καταστρέφονται δεν περιορίζονται μόνο στα θεσμοθετημένα όρια, αλλά η επίδραση επεκτείνεται σε όλη την ενδιάμεση έκταση.

ΕΚΤΑΚΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
(ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ)

Τον ερχόμενο Οκτώβριο και σε ημερομηνία που δεν έχει ακόμα καθοριστεί, θα γίνει Γενική Συνέλευση (Έκτακτη) για την τροποποίηση

του καταστατικού της Ένωσης Ζαγορισίων.

Ανιχνεύσαμε τις προθέσεις του Δ.Σ. της. Οι σκέψεις του προέδρου κ. Αριστόβουλου Χρόνη και των μελών του Δ.Σ. βρίσκονται σε σωστή κατεύθυνση (άλλωστε γιατί να συμβαίνει το αντίθετο).

Έτσι στόχος είναι να γίνει Ομοσπονδία η Ένωση Ζαγορισίων, διατηρώντας το σημερινό όνομα, αν τούτο στέκει νομικά.

Θα πυκνώσουν οι επαφές με τις Αδελφότητες για συστράτευση στα νέα δεδομένα.

Θα γίνουν επαφές με συμπατριώτες που τα χωριά τους δεν έχουν Αδελφότητες-Ενώσεις, να προχωρήσουν έστω και στη δημιουργία προσωρινών επιτροπών (θα προβλέπεται το τελευταίο και απ' το καταστατικό).

Η Ομοσπονδία διοικητικά θα τροφοδοτείται από αντιπροσώπους Αδελφοτήτων - Ενώσεων - Επιτροπών με το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι.

Το μέτρο (εκλογικό) για να φθάσουν οι αντιπρόσωποι στην Ένωση Ζαγορισίων θα είναι μικρό για την όσο το δυνατό μεγαλύτερη αντιπροσώπευση και έτσι κανείς δε θα απογοητευθεί.

Η κορυφαία αυτή οργάνωση ακόμα πρέπει να περιλάβει και την αποδημία του εξωτερικού. Θα είναι αναπτυξιακή και θα στιχίζει τον πολιτισμό με την ανάπτυξη και το ανέβασμα του βιοτικού επιπέδου των συγχωριανών που ζουν μόνιμα στα χωριά του Ζαγοριού.

Κρίνεται ότι η συμμετοχή των συμπατριωτών μας στην ψήφιση του καταστατικού πρέπει να είναι η μεγαλύτερη δυνατή.

Σύνθημα, οι Ζαγορίσιοι ΔΕΝ επαίτουν, ΑΠΑΙΤΟΥΝ.

Γιώργος Δερμάνης

Με μεγάλη χαρά η Αδελφότητα πληροφόρήθηκε την απόφαση της Κοινότητας να προχωρήσει σε ανακαίνιση του τουριστικού περιπτέρου.

Θέση όλων μας είναι να γίνονται τέτοια έργα, διότι και φθορές προκαλεί ο χρόνος και οι ανάγκες για βελτίωση των υπηρεσιών μεγαλώνουν.

Όμως πρότασή μας είναι να μη γίνει αυτό σε περίοδο αιχμής και φυσικά να προτιμηθεί να γίνει τμηματικά για να μη νεκρωθεί το χωριό, με τις γνωστές συνέπειες.

Δεν έχουμε την πολυτέλεια να κάνουμε λάθη και να ολιγωρούμε, όταν μάλιστα άλλα γειτονικά χωριά κάνουν ό,τι μπορούν για να επωφεληθούν από τις δικές μας αδυναμίες.

Θέλουμε να ελπίζουμε ότι οι υπεύθυνοι, Πρόεδρος και σύμβουλοι, θα δουν το θέμα με μεγάλη προσοχή για να αποφευχθούν δυσάρεστες παρενέργειες.

ΤΟ Δ.Σ.

Φράγμα και "έμφραγμα"

(Με αφορμή το φράγμα της Ζουρίκας)

Αν προτιμάτε τον τίτλο:

"Εκτροπή και εντροπή"

Φεύγεις από το δρόμο σου, από τη γραμμή και εκτρέπεις. Ντρέπεσαι γι' αυτό που έγινε.

Στη συνέχεια μετράς τη ζημιά, την ταλαιπωρία και τα βάζεις με τους άλλους... Βγάζεις απ' έξω τον εαυτό σου.

Κρίμα! Γιατί η ζωή έχει δρόμους με ποικιλία και θέλει οδηγούς, που μπορούν να κρατήσουν το τιμόνι. Σωστά. Και να λειτουργούν τα φρένα στον κίνδυνο. Εκεί που χρειάζονται. Όταν χρειάζονται. Με τρόπο. Μπροστά στα "σήματα" τα φανερά, τα κρυμμένα και τα άγραφα.

Εκτρέπω το νερό για να γίνει έργο. Ωφέλιμο. Υπάρχει όμως ο κίνδυνος της ζημιάς, όταν δεν το ελέγχω.

Εκτρέπομαι με το όχημά μου απρόσεκτα, γιατί το "θύμικό" μου είναι σκοτισμένο ή "φαντασμένο". Μετά ντρέπομαι και πονάω για τις συνέπειες: Ζημιά στην υγεία, στο περιβάλλον - το φυσικό, το κοινωνικό.

Το χειρότερο και το πιο ανήσυχο θα ήταν να μην είχα ντροπή. Αντί για πόνο να έχω σκληρότητα. Θα έχω χάσει τότε το φιλικό σύνδεσμο με το φυσικό και με το κοινωνικό περιβάλλον.

Έρχεται έτσι η απρέπεια και η αμέλεια. Για να αφήσουν το έδαφος χέρσο, στη διάθεση της σκληρότητας, της αλλοζονίας, της κακίας. Έτσι φυτρώνουν τ' αγκάθια της έχθρας, του μίσους, της πονηρίας.

Άντε, τώρα, να διορθώσεις μια τέτοια κατάσταση!

"Ο Θεός να βάλει το χέρι του", είναι η ευχή που λέμε στις δυσκολίες της ζωής, τις μικρές και τις μεγάλες.

Γιάννινα. Μάιος 1996
Στάθης Παπαευσταθίου

ΜΑΘΑΙΝΩ

Μαθαίνω ότι η πινακίδα που έγραφε ΛΙΜΝΗ ΑΩΟΥ τώρα γράφει ΛΙΜΝΗ ΜΕΤΣΟΒΟΥ...

Μαθαίνω ότι όλες οι πινακίδες που δείχνουν προς την περιοχή μας, είναι συχνά σπασμένες και κακοτοποθετημένες...

Μαθαίνω ότι στην Ιερά Μονή Βουτσάς έγινε κάθοδος Μετσοβιτών με το πρόσχημα του προσκυνήματος και οι Γρεβεντάτες... πτωχοί συγγενείς...

Μαθαίνω ότι ο μοναδικός ξενώνας του χωριού μας θα κλείσει για μακρόπνοες και μακροχρόνιες επισκευές και επεκτάσεις. Θα γίνει άραγε αυτό σε νεκρές τουριστικώς εποχές, ώστε να μην έχουμε ολέθριες συνέπειες;

Αβίαστα θυμόμαστε εποχές που νοικιάζονταν, αλλά αντί για θαυμαστές της περιοχής φιλοξενούσε φασόλια, καρύδια και... ακαταστασία. Θα συμβεί και τώρα το ίδιο;

Μαθαίνω ότι η θέση και στάση ορισμένων ανθρώπων εμποδίζει κάθε θετική πρωτοβουλία για την ανάπτυξη του χωριού μας.

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας και η Συντακτική Επιτροπή της εφημερίδας μας, σε συνεδρίαση την 2/5/96 αποφάσισε ομόφωνα για τα εξής:

Α' Πριν από το τύπωμα της εφημερίδας "ΤΟ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ" το περιεχόμενο και η μορφή της να είναι δουλειά και του Δ.Σ.

Β' Να δημοσιεύονται όλες οι κριτικές, παρατηρήσεις, θετικές και κυρίως οι αρνητικές για την Αδελφότητα και βέβαια οι επώνυμες.

Περπατώντας με τον Ορειβατικό Σύλλογο Ιωαννίνων

Ανταποκρινόμενος στην πρόσκληση του Μ.Α.Σ. Γρεβενιτίου, ο Ε.Ο.Σ. Ιωαννίνων με αρχηγό τον πρόεδρό του Γιώργο Νικολαΐδη και τη συμμετοχή όλου του Δ.Σ. και 90 ακόμη ατόμων, όλων των ηλικιών, πραγματοποιήσε στις 9 Μαΐου εκδρομή-ορειβασία στα βουνά του χωριού μας.

Ανεβήκαμε από τη Ρέτσια στη Γρεβενέσια, όπου και η πρώτη πανοραμική θέα του χωριού απ' όπου άρχισε η υπέροχη ανάβαση με σύμμαχο το θαυμάσιο ανοιξιάτικο καιρό, την καθαρή και μυρωμένη ατμόσφαιρα, τα τιτίβισματα των πουλιών.

Οδηγός μας ο Δημήτρης Βόντινας, που γνωρίζει τα δάση μας σαν το σπίτι του. Μαζί μας και κάτοικοι του χωριού, όπως ο εξαιρετος και πάντα πρόθυμος Κώστας Κατσίκης, ο Δημήτρης Ζουμπούλης, ο Μανώλης Τσίχλας, ο Κώστας Θάνος, να αποθανατίζει τη γοητεία της φύσης με την κάμερά του.

Πρώτη στάση τον Άι-Χαραλάμπη. Θέαμα μοναδικό για τα δικά μου μάτια που πρώτη φορά αντίκριζαν. Και ήταν μόνο η αρχή. Η ανοδική διαδρομή θαυμάσια κάτω από τις σκιερές οξιές, που μόλις την προηγούμενη εβδομάδα φορούσαν τα ανοιξιάτικα χρώματα: το φυτρί ανοιχτό, σχεδόν διάφανο κι ανάμεσά του πινελιές σκούρες τα πεύκα και τα λίγα έλατα, σε άλλες αποχρώσεις ο γράβος, ο κέδρος, ο δένδρος, οι καστανιές. Κι απ' το χώμα να ξεπροβάλλουν, σε πείσμα του άγριου καιρού των προηγούμενων ημερών, τα πρώτα λουλούδια του δάσους - τα μάραντα, οι κρόκοι, τα μανουσάκια, το σαλέπι, οι καμπανούλες.

Όσο ανεβαίναμε ράχη-ράχη βλέπαμε το χωριό - σαν σε πιάτο - κάτω από τα πόδια μας.

Και να η δεύτερη ευχάριστη έκπληξη. Στάση στη Ράχη-Τούφα σε υψόμετρο 1305 μ. όπως λέει και το υψομετρικό της κορυφής.

Όλα τα βουνά του νομού μας να προβάλλουν δυναμικά το καθένα με τη δική του άγρια ομορφιά. Η καλύτερη εφεύρεση τα κυάλια! Μ' αυτά περπάτησα ένα-ένα τα χωριά του Μιτσικελίου κι ένιωσα ότι μπορούσα να τ' ακουμπήσω αν άπλωνα τα χέρια μου. Πιο πίσω η Γκαμήλα με τ' άγρια βράχια της να κρέμονται πάνω από το Βρυσόχωρι. Ακόμη πιο μακριά ο χιονισμένος Σμόλικας, το Μαυροβούνι και ο κύκλος να τελειώνει με το κάτασπρο Περιστέρι, επιβλητικό με όλα του τα χωριά σπαρμένα στα πόδια του.

Εκεί και τα χαρακώματα, απομεινάρια μιας άλλης εποχής που ευτυχώς η γενιά μου δεν γνώρισε. Εκεί πεύκα χτυπημένα από τους κεραυνούς, όρθια λες απολιθώματα.

Κολατσιό για μεσημέρι - αφού περάσαμε τον Πύρ-

γο, το Ποτσονήσιο - δίπλα στα γάργαρα και χωνευτικά νερά της πηγής στα Πουριά με συντροφιά τη φωνή του κούκου, νιώθοντας να σε πλημμυρίζει όλη η μαγεία της άνοιξης.

Αφού κατηφορίσαμε αρκετή ώρα παράλληλα σε θορυβώδη ρεματάκια, ανεβήκαμε στο Βορτόπι. Τι ομορφιά θεέ μου!! Το απλοϊκό γρασίδι στη μέση για ένα γύρω διαθεόρατα τα πεύκα να το προστατεύουν. Γιατί κάθε φορά που αντικρίζω αυτόν τον πανέμορφο τόπο είναι σαν να τον επισκέπτομαι πρώτη φορά; Ίσως είναι η υπερβολική αγάπη μου για το χωριό, ίσως ο υπέρμετρος ρομαντισμός που με κατέχει.

Αρχίσαμε να κατηφορίζουμε τα γνώριμα μονοπάτια με τις πανέμορφες οξιές, κάθε μια σ' ένα δικό της μοναδικό σχηματισμό σα να σου λέει: κοίτα με καλά, βάλε σημάδι, άλλη όμοια δε θα βρεις. Και ο Τρούλος της Παναγιάς, με τα θεόρατα πλατάνια συντρόφους, με ξύπνησε από το όνειρο.

Ήταν 5 το απόγευμα. Τα μαγαζιά γέμιζαν κόσμο, νειάτα να διηγούνται πρωτόγνωρες εμπειρίες και να νιώθουν δέος κοιτάζοντας τώρα το βουνό που περπάτησαν για επτά ολόκληρες ώρες και οι παλαιότεροι να σχεδιάζουν μια νέα διαδρομή. Η Φρειδερίκη Μότση είχε ετοιμάσει γίγαντες, πίττες, γίδα βραστή. Πολλοί είναι εκείνοι που δοκίμασαν τα σπιτικά γλυκά της (καρυδάκι, αγριόσυκο, βύσινο).

Εκεί ο Κώστας Κατσίκης μας ανέπτυξε μια θαυμάσια ιδέα-πρόταση που θα φροντίσουμε να υλοποιήσουμε. Αντί η νεολαία μας όλο το καλοκαίρι να σπαταλά άσκοπα το χρόνο της στα μαγαζιά του χωριού με τάβλι και καφεδάκι, να τους οργανώσουμε μικρές και μεγαλύτερες διαδρομές για να γνωρίσει τις ομορφιές του δάσους και να αγαπήσει ακόμη περισσότερο το χωριό μας.

Φεύγοντας οι καλεσμένοι μας, μας διαβεβαίωσαν ότι για την επόμενη ορειβατική περίοδο θα προγραμματίσουν κι άλλη ανάβαση στα βουνά μας και μαζί θα σηματοδοτήσουμε τα μονοπάτια για ευκολία των περιπατητών.

Τελειώνοντας νιώθω την υποχρέωση να ευχαριστήσω τον Ορειβατικό Σύλλογο Ιωαννίνων χάριν του οποίου μου δόθηκε η ευκαιρία για μια μοναδική και θαυμάσια εμπειρία και να τονίσω την αφιλοκερδή προσφορά του Δημητρίου Βόντινα και του Κώστα Κατσίκη, που οδήγησε ένα τμήμα προπορευομένων στο χωριό, καθώς και τους νεαρούς Μανώλη Τσίχλα και Δημήτρη Ζουμπούλη που πρόσεχαν τους τελευταίους μην παρεκκλίνουν της πορείας και χαθούν.

Αθηνά Τσοκάνη-Πέτσιου

ΤΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΠΟΥ ΠΑΙΖΑΜΕ...

Του Γ. Κέφαλου

Κοίτα να δεις πράματα, αναγνώστη μου... Ήτανε, λέει, κάποια εποχή, που τα παιδόπουλα βγαίνανε στις αλάνες και τα σιάδια και παίζανε όλα μαζί, παίζανε, λέει, κι άλλα παιχνίδια εκτός από τη μπάλα.. Παίζανε μπίλιες, τόπι, σκλαβάκια, μέλισσα, πρωτελιά, τραγκαλίγκο...

Παίζανε και διασκεδάζανε και γυρνάγανε το βράδυ ιδρωμένα και κουρασμένα και το μάτι τους έλαμπε. Δεν είχανε τότε μήτε νιντιέντο και πώς διάολο τα λένε, μήτε ήτανε χωμένα στα ουφάδικα, άντε πότε-πότε στις πολιτείες να παίζανε κάνα "ποδοσφαιράκι" με στοίχημα το ταμ-ταμ.

Κλειστήκανε στα τσιμεντοκλούβια τα παιδιά μας, πιάσανε εκείνο το ρημάδι το λεβιεδάκι στο "βίντεο-γκέιμ" (πωπώ εξέλιξη και γκλαμουριά!) και απομονώθηκαν.

Ευτυχώς, αρκετά απ' αυτά πάνε και σε κάνα γήπεδο ή μπασκέτα. Θα μου πεις σφάζονται για το "θρύλο" ή τη "βαζέλα". Τι να κάνουμε, αυτά τα μάθαμε αυτά κάνουν.

Εδώ εμείς, οι μεγάλοι, πλακωνόμαστε για τα δισ. που παίρνουν οι αστέρες μας, τι περιμένεις από τα παιδαρέλια, ό,τι βλέπουν κάνουν.

Τέλος πάντων, ας έρθουμε στο προκείμενο. Απ' αυτό το φύλλο ξεκινάμε μια σειρά με τα παιχνίδια που παίζαμε κάποτε, ελπίζοντας ότι κάποια παιδιά θα θελήσουν να τα μάθουν και να τα παίξουν πάλι. Θα θυμηθούμε οι μεγαλύτεροι τη Γρεβενέσια (πάει αυτή...) τη Ρέτσια (κι αυτή πάει...) το Μεσοχώρι και τις Ακακίες στην εποχή της αθωότητας.

Πάμε λοιπόν και ζητάμε προκαταβολικά συγνώμη για τυχόν "λάθη κανονισμών". Διορθώστε μας γράφοντάς μας τα σωστά.

1. Η "ΓΟΥΡΟΥΝΑ"

Παιχνίδι θεαματικότατο και πολύ σαματατζίδικο, εξαιτίας του ντενεκέ που έπαιζε το ρόλο της "γουρούνας". Έτσι και ήτανε μεγαλούτσικος, γινότανε χαμός.

Οι παίκτες, όσοι ήτανε, σκάβανε τρύπες στο χώμα κυκλικά και χρησιμοποιούσανε ένα ραβδί (κοινώς σκόπι) σαν εργαλείο. Έριχναν κλήρο για να βγει ο δυστυχής που θα έπαιζε το ρόλο του "γουρουνιάρη".

Ξεχάσαμε να πούμε ότι ο κύκλος, διαμέτρου περίπου τεσσάρων μέτρων, είχε μία γούβα λιγότερη, κάποιος θα "βόσκαγε τη γουρούνα".

Ο "γουρουνιάρης" έβαζε τον ντενεκέ στη μέση και τον σεργιάνναγε με το ραβδί του γύρω-γύρω. Οι παίκτες προσπαθούσαν να τον πετάξουν μακριά με το ραβδί και αμέσως να γυρίσουν πίσω και να φυλάξουν πάλι τη γούβα τους με το ραβδί.

Ο "γουρουνιάρης" αν προλάβαινε και έβαζε το ραβδί του σε κάποια γούβα κέρδιζε και όποιος έμενε χωρίς γούβα, έχανε και γινότανε "γουρουνιάρης".

Απλό παιχνίδι με πολύ κέφι και σαματά, καμιά φορά δε και με κάποια μαυρισμένα ποδάρια, ξεφεύγει το ραβδί, βλέπετε και αντί για "γουρούνα" βάραγε στα καλάμια.

Το παιχνίδι δεν είχε τέλος. Η παρέα διαλυόταν όποτε βαριότανε ή άρχιζε την "πρωτελιά" και τη "μακριά γαιδάρα".

Αυτά προς το παρόν και στο επόμενο φύλλο θα πούμε για τα παιχνίδια της "πρωτελιάς" και της "μακριάς γαιδάρας".

Αν είμαστε καλά τον Αύγουστο, μαζί με τα παιδάκια του χωριού θα μάθουμε τα "Παιχνίδια που παίζαμε", μήπως και ξεφύγουμε από την απομόνωση.

Σταχυολογήματα...

Από "ΤΑ ΖΑΓΟΡΙΣΙΑΚΑ ΝΕΑ"

«...Προς τούτο έγιναν πολλές συσκέψεις εις το ιατρείον του κ. Γ. Τζαμίκας εις τας οποίας έλαβον μέρος πολλοί Ζαγορίσιοι μεταξύ των οποίων οι κ.κ. Σπυρ. Χασιώτης, Δημήτριος Παππάς, Κων. Ζαμπόπουλος, Κων. Βαρνάβας, Αλέξ. Ζούγκος, Κ. Τόδουλος, Δ. Θεμελής κ.ά...».

Όλα αυτά πριν 60 χρόνια.

Όλα αυτά μετά το φοβερό χειμώνα, το Γενάρη του 1935.

Στα χωριά μας το χιόνι είχε φτάσει τα 3 με 4 μέτρα.

Τα νέα που φτάνουν σ' αυτιά των απόδημων Ζαγορίσιων, στην Αθήνα είναι δυσάρεστα.

Η καταστροφή στη μελισσοκομία, δενδροκομία δεν είναι φήμη. Οι κομμένες συγκοινωνίες και η έλλειψη τροφίμων είναι τραγικά γεγονότα. Η κτηνοτροφία σε κίνδυνο. Οι παραστάσεις για βοήθεια απ' την πολιτεία, που έκαναν οι συμπατριώτες μας, δεν πρέπει να έφεραν αποτέλεσμα. Αυτό σφυρηλάτισε την ενότητά τους.

Έτσι συσπειρώθηκαν και έχουν στα χέρια τους στην πρώτη ιδρυτική Γενική Συνέλευση στις 19 Απριλίου 1936 το πρώτο ψηφισμένο καταστατικό της ΕΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ.

Ο Κων/νος Τόδουλος (Κωστίκας) ως ΓΡΕΒΕΝΤΑΤΗΣ συμμετέχει στο Α' Διοικητικό Συμβούλιο.

Σπυριδων Χασιώτης ι. Δ/ντής Υπουργείου Γεωργίας, Πρόεδρος.

Κ. Τόδουλος, Λογιστής ΑΣΟ, Σύμβουλος.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΒΡΑΝΟΣ ή ΑΝΑΝΙΑΣ

Συνέντευξη στο Γιάννη Σιούλα

Το Γιώργο τον Ανανία τον ξέρετε όλοι, ώστε κάθε εισαγωγή θα ήταν περιττή.
Ποιος σε ονόμασε Ανανία και γιατί;
 Ανανία με βγάλανε στο Δημοτικό Σχολείο, από κάποιον καλόγερο.
Από τα παιδικά σου χρόνια τι θυμάσαι;
 Όταν πρωτοερωτεύτηκα, ερωτεύτηκα με το νου, χωρίς να έχω περιπέτεια.
Τότε έγραψες και το πρώτο σου ποίημα;
 Όχι. Το πρώτο μου ποίημα το έγραψα για μια κοπέλα από το Τρίστενο και έχει τον τίτλο: "Η τριανταφυλλιά"

Ήταν ένα Σάββατο βράδυ
 ύπνος για μια Τριστιγγιώτισσα δεν μπόρεσε να με πάρει.
 Έπειτα από δυο ρέματα που άρχισα να διαβαίνω
 στο Τρίστενο κατεβαίνω.
 Περνώντας το μαχαλά στην Αγια-Παρασκευή
 αντίκρισα τη λάμπα μισοσβηστή.
 Φοβήθηκα μήπως κανείς πρέφα με πάρει
 και από κοντά με κυνηγήσει με κανά μακρύ στυλιάρι·
 και μήπως το μάτι του γαλαντζή μ' αντιληφθεί,
 και μ' φουσήξει στο κεφάλι κάνα ζουληγμένο ταψί.
 Το δεύτερο ποίημα το έγραψα όταν πρωτοάσπρισα, στα είκοσι έξι χρόνια.
 Μόλις είδα τις πρώτες άσπρες τρίχες, τις ξήλωσα.

Στενοχωρήθηκες;
 Στενοχωρήθηκα γιατί ήταν στο πανηγύρι στο Φλαμπουράρι και έγραψα το εξής ποίημα:

Μου φεύγουν οι ώρες σαν τα σύννεφα
 οι ώρες μου κυλούνε σαν το γάργαρο νερό
 ώσπου θα έρθει μια μέρα να γεράσω,
 ν' ασπρίσω και σαν τον ανθό να κιτρινοφυλλιάσω
 και χαρτωσιά στις μικρούλες δε θα πιάσω.

Στους ποιητές, Γιώργο, αρέσουν οι μικρούλες. Είδες και ο Ελύτης είχε μικρή γυναίκα.

Σωστά. Εφαρμόζουμε την παροιμία που λέει: Παλιός γάτος, τρυφερά ποντίκια.

Στα πανηγύρια πήγαινες;
 Γύριζα σε όλα τα πανηγύρια, τελευταία πήγα και στην Έκθεση Θεσσαλονίκης. Όταν πήγα σ' ένα χωράφι το 1966, ήμουν 29 χρονών, έχω γεννηθεί το '37, εκεί που καθόμουν έγραψα το εξής ποίημα:

Εί ρε πώς ήθελα να 'μουν νιος δυο φορές
 στα πανηγύρια να τριγυρνάω
 να καμαρώνω τις μαυρομάτες, τις καστανές
 και τις ωραίες τις γαλανές
 που για μένα δεν ήταν τίποτα άλλο αυτές
 παρά μιας Άνοιξης ανθισμένες κιτρινολεμονιές.
 Τι βοτάνι να 'βρισκα γι' αυτές
 ποτέ τους να μη γίνουν γριές.

Πώς σου αρέσουν οι γυναίκες;
 Με μοιραία μαλλιά. Έχω γράψει και σχετικό ποίημα στο πανηγύρι στο Ελατοχώρι.

Τώρα είναι Άνοιξη,
 λουλούδια, ανθισμένα κλαριά.
 Αξία για μένα δεν έχουν όλα αυτά
 μπροστά στις κούκλες με τα μοιραία μαλλιά.

Έχεις πάει στο Βελβενδό;
 Είχα περάσει στρατιώτης και μου είχαν αρέσει πολύ τα κορίτσια. Τις θεωρούσα τις πιο όμορφες. Όταν πήγα στην Έκθεση Θεσσαλονίκης, το 1982, επιστρέφοντας θέλησα να επισκεφτώ ένα φίλο μου στη Λάρισα, το Βασίλη το Σωτηρίου. Πήγα μετά στο τρένο...

Εκεί που πείραξες την τουρίστρια;
 Όχι τότε, αυτό ήταν άλλη φορά. Πήγα, λοιπόν, στο τρένο και βρέθηκα στο Βελβενδό. Πίνοντας σ' ένα καφενείο, έγραψα ένα ποίημα με τίτλο: "Οι φίλοι και οι συνομήλικοι":

Οι φίλοι και οι συνομήλικοι είναι παντρεμένοι,
 τους σώθηκε η ζάχαρη και το μέλι,
 όταν τσακώνονται είναι μετανιωμένοι.
 Εγώ είμαι ελεύθερο πουλί
 ελεύθερος τριγυρνάω
 Κοζάνη και Βελβενδό
 στις μικρούλες κάνω τον υποψήφιο γαμπρό,
 και λέω στους παντρεμένους:
 Ποιος είναι πιο πλούσιος εσείς ή εγώ
 που πουλί ελεύθερο τριγυρνάω;

Προξενιά είχα;
 Το 1964 ήταν μια υποψήφια, μου την είχαν προξενέψει. Αυτή όμως μ' είχε και λίγο ρεζέρβα. Στην πραγματικότητα ήθελε δάσκαλο σαν κι εμένα (γέλια).

Μπορεί και γιατρό.
 Όχι, πρώτα ήθελε μπουλντοζιέρη και μετά δάσκαλο.

Σωστά, περισσότερα βγάζει αυτός (γέλια).
 Όταν μου έλεγαν, "Η Μαρία παντρεύτηκε" τους έλεγα το εξής ποίημα:

Ο Γ. Παπαβρά-
 νος μιλάει στο
 Γ. Σιούλα

Ήσουν και είσαι μια ανθισμένη κιτρολεμονιά.
 Η μοίρα μου το χρώσταγε σ' άλλη αυλή να είσαι φυτεμένη·
 σου εύχομαι να στέκεσαι λουλουδιασμένη
 και όχι μαραμμένη.
 Κι εγώ για σένα δε θα 'μαι τίποτα άλλο
 παρά ένας ανοιξιάτικος ήλιος
 που όταν στο χωριό σου έρχομαι
 και σ' αντικρίζω,
 νιάτα και ομορφιά θα σου χαρίζω.

Από πότε έχεις αξύριστος;
 Από τις 23 Αυγούστου 1995. Κλείνω σχεδόν οχτώ μήνες. (Όταν μιλούσαμε ήταν 17 Απριλίου 1996).

Άλλο ποίημα;
 Για μια Μαρούλα - πολύ όμορφη - μου είπαν: "Αν δεν κόψεις το ποτό, δεν ξυριστείς, δε ντυθείς τη Μαρούλα θα την πάρει άλλος". Τότε έβγαλα το παρακάτω ποίημα με τίτλο "Το γεροντοπαλικάρο".

Καλύτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή
 νταβέρνα και "πιεϊ"
 μέχρι αύριο το πρωί
 παρά σκλάβος στις Μαρούλας το βρακί!

Αυτό το ποίημα βασίζεται στο Θούριο του Ρήγα.

Για τους νέους, τα νιάτα, έχεις γράψει κάτι;
 Για τους νέους έχω γράψει ένα ποίημα, όταν τους είδα να χορεύουν στην πλατεία:

Απόψε είναι Πασχαλιά
 θα γλεντήσουμε όλη τη βραδιά,
 με το Τζιουβάρα το ντεφετζή,
 θα γλεντήσουμε μέχρι αύριο το πρωί
 δίχως κανείς να δυσανεστηθεί.
 Γλεντάτε τώρα που 'στε νιοι,
 τίποτα ωραιότερο δεν υπάρχει στη ζωή.
 Γλεντάτε τώρα που 'στε παιδιά,
 και τριγυρνάτε σαν ελεύθερα πουλιά.
 Όταν θα 'στε παντρεμένοι
 θα 'στε με το γκέμι δεμένοι.
 Όταν θα αργάτε,
 με τη νταβανόσκουπα θα φάτε!

Άλλο ποίημα;
 Στο γάμο του, ο Γιώργος ο Κέφαλος με φωνάζει και μου λέει: "Αν δε βγάλεις ποίημα για το γάμο, δε σε ξανακάνω φίλο". "Κάτσε, του λέω, να πιώ λίγο κρασί για να βγάλω έμπνευση". Έτσι έγραψα το εξής ποίημα, το 1971:

Από δυο χωριά είμαστε καλεσμένοι·
 όλοι μαζί θα συνεχίσουμε το γλέντι,
 με το Νάσο τον κλαριντζή
 θα γλεντήσουμε μέχρι το πρωί.
 Στους νεόνυμφους ας ευχηθούμε
 ευτυχείς χρόνους να ζούνε.
 Μην ξεχνούμε όμως ότι έχουμε κι ανύπαντρα παιδάκια
 που αύριο βράδυ θα κρύψουν του γάμου κουφετάκια
 όνειρο καλό να δούνε
 με ποια θα παντρευτούνε.

Έβαλες εσύ, Γιώργο, κουφέτα;
 Είχα, αλλά ξέχασα να τα βάλω στο μαξιλάρι.

Δεν είδες έτσι καμία στο όνειρο;
 Δεν είχα ανάγκη τότε, με αγαπούσανε πολλές. Λοιπόν, που λες, φίλε Γιάννη, στην Πέμπτη τάξη είχα δάσκαλο κάποιον Παπαστεφανή, από το Καμπερ-Αγά. Αυτός, ζωντοχήρος, όπως εγώ έχω το "πιεϊ", αυτός είχε το "ελάττωμα" να κοιτάει τις μικρούλες και να λέει καλαμπούρια.

Προτέρημα είναι αυτό.
 Δίκιο έχεις, προτέρημα είναι. Όταν δούλευα στο Καμπερ-Αγά του έγραψα

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ

ΕΚΔΡΟΜΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ '96

Το παλιό Δημαρχείο (Πλατεία Κοτζιά) είχε οριστεί σαν τόπος αναχώρησης και ώρα 7:30 π.μ.

Απ' τις 7:00 άρχισε η προσέλευση.

Χαρούμενο πράγματι, ξεχωριστό Κυριακάτικο πρωινό η 26/5/96.

Οι χειραψίες και οι συζητήσεις όσο πλησίαζε ο χρόνος αναχώρησης, φούντωναν.

Μερικοί από εμάς δεν ξεχάσαμε τις συνθήειές μας, και όπως πάντα εκπρόθεσμοι. Αυτό είχε σαν επακόλουθο την καθυστέρηση κατά 30 λεπτά. Η μέρα και γενικά οι συνθήκες καταπληκτικές για εκδρομή. Όλα έδειχναν ότι όσοι επέλεξαν να περάσουν μαζί μας αυτή την Κυριακή θα είχαν να θυμούνται για το υπόλοιπο της ζωής τους μια ακόμα θαυμά-

αυτό, άλλοι όμως όχι. Όσες όμως φορές το επισκεφτεί κανείς, το ενδιαφέρον και ο θαυμασμός είναι αμείωτο.

Είναι σπουδαίο πράγμα να συνδυάζεται η ψυχαγωγία με τη μάθηση. Ήταν ευκαιρία για όσους συμμετείχαν και ατυχία για τους άλλους, που δεν παρακολούθησαν την ξενάγηση στους αρχαιολογικούς χώρους που έγινε από το μέλος του Δ.Σ της Αδελφότητας, εκπαιδευτικό Γιάννη Σιούλα.

Η υγεία και η γνώση είναι οι μεγαλύτερες αρετές στον άνθρωπο. Εμείς είχαμε την ευκαιρία να βοηθήσουμε την πρώτη αναπνέοντας λίγο καθαρότερο αέρα και να πλουτίσουμε τη δεύτερη με όσα είδαμε και ακούσαμε. Θαυμάσαμε την απίθανη ακουστικότητα του αρχαίου θεάτρου που είναι η καλύτερη στον κόσμο χωρίς ασφαλώς τα σύγχρονα ηχητικά μέσα και είδαμε τις δραστηριότητες του θεού της υγείας Ασκληπιού με τα θαυματουργά του φίδια. Ήταν συγκλονιστικό. Δεν μπορούσαμε να κρύψουμε τον θαυμασμό μας για όσα βλέπαμε και ακούγαμε.

Η συνέχεια μας βρήκε σε μια πανέμορφη παραλία της παλιάς Επιδαύρου. Εδώ στρώσαμε όλοι μαζί όπως τα παλιά καλά χρόνια στο χωριό, στην Πότσια (Αγ. Παρασκευή), Βουτσά, Ζουρίκα, Βορτόπι κ.ά. Μόνο που εκεί αντί για θάλασσα είχαμε κάποια δροσερή πηγή όπως της Στίνας για παράδειγμα. Τα εδέσματα πλούσια, αλλά σίγουρα η μπλατσαρίνα της Δέσποινας Στραπέλη (την έμαθε η πεθερά της, λέει, να την φτιάχνει) έκλεψε την παράσταση. Λίγο γλεντάκι και χορός με κάποιο κλαρίνο και ένα ντέφι που είχε ένας της παρέας, μας άναψε τα αίματα και μας θύμισαν άλλες παλιές ωραίες εποχές. Μερικοί προτίμησαν την "μοναχικότητα" της ταβέρνας να φάνε και μετά

...και ενημερωμένοι. Ενημέρωση στο Θέατρο της Επιδαύρου

ζήλευαν που έχασαν το γλέντι.

Με αργά βήματα και λυπημένη έκφραση αρχίσαμε να πλησιάζουμε το πούλμαν για την επιστροφή. Πότε πέρασε η ώρα, αναρωτιόμασταν. Βλέπετε οι όμορφες στιγμές περνάνε γρήγορα.

Ένας καφές στα Ίσθμια, εκεί στη βυθιζόμενη γέφυρα, αργά το απόγευμα, ήταν και η τελευταία χαρούμενη νότα της ημέρας. Σε λίγο θα μπαίναμε εντός των τοιχών και... μια απ' τα ίδια πάλι.

Εμείς ανανεώνουμε το ραντεβού για άλλες εξορμήσεις...

Χ.Τ.

Στιγμιότυπο από την εκδρομή
Το κέφι στο αποκορύφωμα του

σια εμπειρία μέσα από τις δραστηριότητες της Αδελφότητας.

Το μέρος που είχαμε επιλέξει δεν ήταν τυχαίο, όπως άλλωστε δεν ήταν τυχαίο που το επέλεξαν οι αρχαίοι πρόγονοί μας να χτίσουν εκεί την πόλη της Επιδαύρου με το περίφημο θέατρό της. Πολλοί είχαμε επισκεφτεί το χώρο

→ ένα ποίημα με τίτλο: "Ο δάσκαλός μου ο Παπαστεφανής":

Στο δημοτικό, όταν ήμουν μαθητής,
δάσκαλός μου ήταν ο Παπαστεφανής.
Στο Καμπερ-Αγά όταν τον συναντώ,
ασπρομάλλης αυτός, ασπρομάλλης κι εγώ.
Στα πανηγύρια άλλος το ρίχνει στο χορό άλλος στο "πιε",
ο Παπαστεφανής κοιτάει να ξεκόψει καμιά μικρή.
Δάσκαλέ μου, τώρα στα γεράματα
μάθε τα καινούρια γράμματα.
Όταν οι μέρες πλησιάζουν τη σύνταξη να πάρεις
τότε στις μικρές μοιάζεις για εικοσιπεντάρης.
Όταν οι μικρές απ' τους συνταξιούχους τα κονομάνε
με μαλλιάδες την κοπανάνε.
Τράβα να βρεις καμιά γριά
να μολογάτε τα παλιά·
πιέτε κανά χαμομήλι
γιατί το γράδο σώθηκε
και στις μικρές γίνεσαι ρεζίλι!

Το είπες το ποίημα στο δάσκαλο;

Το είπα και μου είπε ότι όλα του άρεσαν εκτός από το τελευταίο κομμάτι που λέει ότι του σώθηκε το γράδο.

Αφού άρεσε στο συνάδελφο δάσκαλο, να το δημοσιεύσουμε, δε θα θυμώ-

σει.

Ναι, αφιερωμένο σ' όλους του δασκάλους.

Τους συνταξιούχους, ρε Γιώργο! Όχι τους μάχιμους.

Κώστας Κατσίκης: **Γιώργο, τι πρέπει να προσέξουμε όταν παντρευτούμε;**
Πρέπει πολύ να προσέξετε την πεθερά!

Κώστας: **Πώς να είναι; Τι προσόντα να έχει;**

Πρώτον: μακρομάλλα. Δεύτερο: κάτω από σαράντα. Τρίτο: Γυαλιστερά γόνατα να γλιστρά ο ψύλλος.

Τα πολιτικά, αυτά που γίνονται γύρω μας, πώς τα βλέπεις;

Έχω γράψει ένα πολιτικό ποίημα με τίτλο: "Ο αποτυχημένος βουλευτής":

Βουλευτά μου, στην προεκλογική περιοδεία
άλλοι σε καλωσορίζουν, άλλοι σε χειροκροτάνε,
μαύρο στην κάλπη σου πετάνε.

Τώρα που απότυχες από την εκλογή,
είναι κλειστές οι πόρτες στη Βουλή.

Αντε περαστικά, υγεία,

και έχει ο Θεός για την επόμενη τετραετία.

Τράβα σε κανά κουτούκι να πιεις κανά ρακί,

για να ξενοιάσεις πρέπει να γίνεις και στουπί!

Στην καρέκλα καθιστός θα γίνεις και υπουργός!

Κι αν μέχρι τα μεσάνυχτα συνεχίσεις και γίνεις γκολ,

εσύ θα γίνεις πρωθυπουργός, εσύ Φράνκο, εσύ και Ντε Γκολ!

Γιώργο, έχεις μετανοιώσει για τίποτα;

Πότε μετανοιώνω, πότε λέω καλά έκανα.

Γιώργο, με λίγα λόγια, ποια είναι η φιλοσοφία της ζωής;

Φίλε Γιάννη, θα σου απαντήσω μ' ένα ποίημα. Ένα ποίημα τα λέει όλα:

Όποιος δεν πίνει, δε γλεντάει

κούκλες, ομορφούλες δεν αγαπάει,

στραβός στον Άδη πάει!

ΣΑΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

του δασκάλου ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΟΤΣΗ

Ο άνθρωπος, το θαυμαστό αυτό δημιούργημα, έχει την ικανότητα να γυρίζει πίσω τ' ωρολόγι του χρόνου και να κάνει να πλημμυρίζουν το νου και την καρδιά του χίλιες γλυκιές αναμνήσεις, θύμισες παλιές που του γλυκαίνουν τη ζωή και του χαρίζουν στιγμές χαράς.

Πολλές φορές θυμάμαι κι εγώ τα παιδικά μου χρόνια στη γειτονιά του χωριού, στους Καραβρανάδες, στον Άγιο Δημήτρη, στο Γρεβενίτι.

Όταν με τα φτερά της φαντασίας ξαναγυρίζω στην παλιά γειτονιά, βλέπω με τα μάτια του νου όλους εκείνους που έζησαν σ' αυτήν, δούλεψαν, τραγούδησαν, έκλαψαν και ομόρφαιναν με τη γήινη παρουσία τους το χωριό.

Άνθρωποι απλοί, καλοκάγαθοι, με τις μικροαδυναμίες και τα προτερήματά τους, που όταν καμιά φορά τους θυμόμαστε γελάμε ή κουνάμε με σημασία το κεφάλι μας.

Ποιος γείτονας αλήθεια δε θυμάται την κυρα-Αγγέλω Μπάσμπα που νανούριζε με χίλια τραγούδια την εγγονή της την Αγγελική του Γιάννη Μπάσμπα τραγουδώντας "Αηδονάκια μη λαλάτε, η Αγγελικούλα μου κοιμάται".

Ποιος δε θυμάται τη "Χρυσορήνω", την κυρα-Ρήνη Πέπη τη γιαγιά της Αλίκης, που όταν φώναζε η κυρα-Αλίκη, η φωνή της αντηκούσε σαν τις καμπάνες της Δευτέρας Παρουσίας.

Ο μπαρμπα-Γιώργης ο Στραπέλης, γνήσιος απόγονος της ντόπιας λεβεντιάς.

Αμ ο άλλος ο μπαρμπα-Γιώργης ο Μότσης, ο πάππος μου, τι σου λέει κι αυτός. Μερακλής του κρασιού και του κεφιού. Όταν γύριζε τα μεσάνυχτα απ' τους καφε-νέδες στη "νούκα" (καρυδιά) κοντά στο καμπαναριό τραγουδούσε για να τον ακούσει η κυρα-Μυγδαλνή: "Ξύπνα περδικομάτα μου, κι ήρθα στο μαχαλά σου, χρυσά στολίδια σ' ούφερα να πλέξεις τα μαλλιά σου".

Και η φωνή της κυρά-Μυγδαλνής αντηκούσε μέσα στη νύχτα για το καλωσόρισμα: "Γκίντι αντίχριστι, ου αφλάς ούσια;" (Διάβολε, τη βρήκες επιέλους την πόρτα;).

Ο παππούς αργούσε να φτάσει στο σπίτι, την άλλη μέρα τον έβρισκαν πεσμένο και κατουρημένο μέσα στις τσουκνίδες του κήπου. Ας είναι ελαφρύ το χώμα που τον σκεπάζει.

Ο μπαρμπα-Χρήστος ο Καραβράνος. Θεός σχωρέσ' τον. Χρόνια σερβιτόρος ήθελε να 'ναι ο πρώτος καφετζής στο πανηγύρι της Βουτσάς. Μέρες ετοίμαζε τα μπρίκια και τ' άλλα συμπράγκαλα. Όταν αναστέναζε ή χασμουριόταν τα βράδια κοντά στο τζάκι, νόμιζες ότι χτυπούν οι καμπάνες της αποκάλυψης.

Σαν χτες μου φαίνεται πως βλέπω το μπαρμπα-Βασίλη τον Κουλούρη, λεπτός, ξερακιανός στο τέλος της ζωής του θέλησε να γίνει τσέλιγκας και εγκαταστάθηκε στην "Καπισίνα" κάτω στο ποτάμι και σπάνια τον έβλεπα. Θεός σχωρέσ' τον.

Τη γιαγιά μου, τη Μυγδαλνή, τη γυναίκα του μπαρμπα-Γιώργη Μότση δεν την έφτασα, πέθανε στο μεγάλο πόλεμο του '40 από "άσθμα" έμεινε στο "πράγκο" (κατώφλι) απ' τις... καλοσύνες. Αιώνια της η μνήμη.

Οι άλλοι που έφυγαν νεότεροι μου φέρνουν μεγαλύτερη συγκίνηση. Αυτούς τους έζησα, μ' αυτούς συνέφαγα και συνδιασκέδασα, έβλεπα τις χαρές και τις λύπες τους και γι' αυτό δακρύζω στη θύμησή τους.

Με το μπαρμπα-Γιάννη το Μπάσμπα κυνηγούσαμε πουλιά με το λάστιχο. Ήταν το πρότυπο του κυνηγού για μένα. Ήταν και σπουδαίος τραγουδιστής, έπαιζε και ντέφι, ανδρόνι σωστό όταν τραγουδούσε κάτω απ' τις μηλιές, πάνω απ' το σπίτι του.

Ο άλλος ο μπαρμπα-Γιάννης ο Στραπέλης. Καλοκάγαθος, μερακλής, έκανε και το χασάπη και σε σκλάβωνε με την γλυκιά κουβέντα του. Ο Θεός ας αναπαύει την ψυχή του.

Η Αγλαΐα. Όταν μιλάς στο Γρεβενίτι για την Αγλαΐα δεν χρειάζεται επίθετο, ούτε συστάσεις. Το μαράζι της ο ξενιτεμένος Τάσιος, ο γιος της. Τα καλαμπούρια της στις γειτονιές του χωριού έχουν αφήσει εποχή. Την τύχη μας όλοι την ξέραμε απ' το φλυτζάνι που μας έλεγε. Το γέλιο της αντηκούσε παντού, μέχρι τις απάνω γειτονιές.

Κι έρχομαι να θυμηθώ τους πιο στενούς μου γείτονες. Τον κυρ-Απόστολο Σούλη και τη γυναίκα του, την αλησιμόνητη κυρα-Σοφία. Μια ζωή μεγάλωσα μαζί τους, σε χαρές, σε λύπες, σε προβλήματα. Μυστικά δεν είχαμε. Μια πόρτα, μια καρδιά. Θεός σχωρέσ' τους.

Σαν μνημόσυνο, θυμήθηκα τους παλαιούς μου γείτονες, αυτούς που έφυγαν και που σπάνια τους θυμόμαστε. Όμως, εμείς που συνεχίζουμε το ταξίδι της ζωής, πρέπει να στέλνουμε τη μνήμη μας στα περασμένα, γιατί όταν θυμόμαστε, τότε έχει νόημα η ευχή "αιωνία η μνήμη".

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΝΗΜΕΡΩΝΕΙ

Στο Πετρίδειο Μορφωτικό Κέντρο στο Γρεβενίτι, έγινε στις 26 Μαΐου 1996 ημέρα Κυριακή, Λαϊκή συγκέντρωση με πρωτοβουλία του προέδρου κ. Δ. Θεοδωρίκα, όπου και ενημερώθηκαν οι συγχωριανοί για τα πεπραγμένα της Κοινότητας για τη χρήση του 1995.

Με την ευκαιρία έγινε γόνιμη συζήτηση όχι μόνο για όσα έγιναν αλλά και για όσα είναι προγραμματισμένα να γίνουν στο κοντινό μέλλον.

Η Αδελφότητα μετά από πρόσκληση του προέδρου της κοινότητας τον οποίο και ευχαριστούμε, παραβρέθηκε με εκπρόσωπό της τον κ. Γιάννη Ψαλμό, Αντιπρόεδρο, που πήγε ειδικά γι' αυτό το σκοπό στο χωριό και μετέφερε τις απόψεις και τους χαιρετισμούς του Δ.Σ., διαβάζοντας μάλιστα και μήνυμα του προέδρου κ. Χ. Τσαλίκη.

Για ενημέρωση και των συγχωριανών που δεν μπορούσαν να παραβρεθούν, δημοσιεύουμε ολόκληρο τον απολογισμό, όπως μας δόθηκε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙΟΥ

ΕΚΘΕΣΗ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑΣ

Του Προέδρου της Κοινότητας Γρεβενιτίου για τα πεπραγμένα κατά το οικονομικό έτος 1995

Α' ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ

Η Διοίκηση της Κοινότητας έγινε σύμφωνα με τους ισχύοντες Νόμους και τις εντολές και οδηγίες των Προϊσταμένων Αρχών, τα παράπονα των Δημοτών περιορίστηκαν στο ελάχιστο, ασκήθηκε δε αμερόληπτη Διοίκηση προς όλους τους Δημότες και κατοίκους της Κοινότητας.

Β' ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ

α. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΕΣΟΔΑ: Κατά το οικον. έτος 1995 βεβαιώθηκαν και εισπράχθηκαν τα παρακάτω ποσά:

1. Από μίσθωμα του Κοιν. Τουριστικού Περιπτέρου	Δρχ.	146.400
2. Από δικαίωμα βοσκής	»	20.000
3. Από τα δασικά προϊόντα Κοινοτικού δάσους	»	7.313.446
4. Από τα Τέλη ύδρευσης	»	206.000
5. Από τα Τέλη φωτισμού - καθαριότητας	»	534.000
6. Από διάφορους αυτοτελείς φόρους (αγροτικών προϊόντων-ζύθου κ.λπ.)	»	154.234
7. Από τακτική Κρατική οικονομική ενίσχυση	»	4.150.920
8. Το χρηματικό υπόλοιπο του 1994 ανερχόταν στο ποσό	»	7.000.000
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	»	20.000.000

β. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΕΞΟΔΑ: Κατά το έτος 1995 πληρώθηκαν τα παρακάτω ποσά:

1. Για έξοδα παράστασης Προέδρου	»	1.994.110
2. Για αποδοχές Κοινοτικών Εισπρακτόρων (εντεταγμένων)	»	383.591
3. Για αμοιβή Ληξιάρχου	»	203.016
4. Για αμοιβές Νομικών	»	80.000
5. Για εισφορές ΤΑ.Σ.Κ.Υ. - Τ.Υ.Δ.Κ. τακτικού Προσωπικού	»	640.145
6. Για εισφορές υπέρ ΤΑ.Σ.Κ.Υ. - Τ.Α.Δ.Κ.Υ (υποχρεωτικές)	»	963.584
7. Για μισθοδοσία Ταμιακών Βοηθών	»	90.090
8. Για ταχυδρομικά Τέλη	»	50.000
9. Για τηλεφωνικά Τέλη	»	100.700
10. Για έξοδα τελετών & δεξιώσεων	»	199.930
11. Για αποδοχές μονίμων υπαλλήλων	»	3.392.738
12. Για αμοιβή πρακτικογράφου	»	101.520
13. Για την προμήθεια εφημερίδων	»	15.000
14. Για την προμήθεια γραφικής ύλης	»	180.000
15. Για την προμήθεια πετρελαίου θέρμανσης Κοιν. Γραφ. & Σχολείου	»	400.000
16. Για την προμήθεια φωτοτυπικού υλικού	»	50.000
17. Για την μεταφορά των σκουπιδιών	»	323.910
18. Για αντίτιμο ηλεκτρικού ρεύματος για φωτισμό οδών & πλατειών	»	210.000
19. Για την προμήθεια λαμπτήρων φωτισμού	»	335.000
20. Για εισφορά υπέρ Συνδέσμου ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ	»	205.926
21. Για εισφορά υπέρ Τ.Ε.Κ.Κ. Ι.	»	103.241
22. Για την επιχορήγηση της Σχολικής Επιτροπής	»	520.000
23. Για την επιχορήγηση του Μορφ. Αναπτύξ. Συλλόγου Γρεβενιτίου	»	200.000
24. Για την καταβολή στην Α.Τ.Ε. της δόσης έτους 1995 Δανείου Αγροτουρισμού	»	234.000

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ή ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΡΓΩΝ:

1. Καθαρισμός Κοινοτικών Δασοδρόμων	Δρχ.	354.000
2. Κατασκευή αρδευτικού αυλακιού	»	354.000
3. Επισκευή & συντήρηση έσωτερικών Κοιν. δρόμων (αποπεράτωση)	»	240.711
4. Αντικατάσταση δικτύου ύδρευσης ΦΑΝΤΑΝΙΑΛΙ	»	638.196
5. Καθαρισμός & επέκταση σκουπιδότοπου	»	354.000
6. Επισκευή & συντήρηση ΠΕΡ/ΚΟΥ ΔΡΟΜΟΥ	»	1.500.000

Το χρηματικό υπόλοιπο της 31-12-1995 που μεταφέρθηκε στη χρήση του έτους 1996 ανερχόταν στο ποσό των » 5.500.000
Δηλαδή γενικό σύνολο εξόδων και χρημ. υπολοίπου » 20.000.000

Γρεβενίτι 19 Μάη 1996

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας Δημήτριος Θεοδωρίκας

"ΤΟ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ"

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ
ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙΟΥ

Γραφεία: Γερανίου 41, Αθήνα

Τ.Κ. 104 31

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ: Χ. Τσαλίκης

Χρυσ. Σμύρνης 43-11144 Αθήνα

τηλ. 20.13.108-80.70.787

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Χ. Τσαλίκης, Γ. Δερμάνης, Γ. Κέφαλος, Ι.

Σιούλας

Φωτοστοιχειοθεσία - Οφσσετ

ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ Τηλ.: 21.85.355

Αλληλογραφία

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ

* Από το συγχωριανό μας Στάθη Παπαβρανούση, λάβαμε "Μερικές χρήσιμες παρατηρήσεις" σε διάφορα άρθρα που γράφτηκαν στο προηγούμενο φύλλο. Αν και ο κ. Παπαβρανούσης μιλάει για "λάθη", θα ταίριαζε, μάλλον, να μιλήσουμε για "διαφορετικές απόψεις".

1. Ο κ. Παπαβρανούσης ισχυρίζεται, παίρνοντας ως βάση το βιβλίο του Ευαγγέλου Αθ. Μπόγκα "Τα γλωσσικά ιδιώματα της Ηπείρου", έκδοση ΕΗΜ, 1964, ότι το σωστό είναι "θρασκιάς" και όχι "θρακιάς" που έγραψε ο Γ. Δερμάνης στα "Γρεβεντάτικα".

Το λεξικό όμως Τεγόπουλος-Φυτράκης, στη σελ. 315, γράφει: Θρακιάς [<Θράκη] βόρειος άνεμος: φυσά βοριάς, φυσά θρακιάς, γεννιέται μπόρα φοβερή (Γ. Βιζυηνός).

Αναφέρω επίσης ενδεικτικά, ότι "θρακιά" ονομάζει αυτόν τον άνεμο και το Ετυμολογικό Λεξικό του Ν.Π. Ανδριώτη.

2. Στο άρθρο του Γ. Σιούλα "Πουκεβίλ", πάλι με βάση τον Ευ. Μπόγκα, ο κ. Παπαβρανούσης ισχυρίζεται ότι το σωστό είναι Γιάννινα και όχι Γιάννενα. Το βιβλίο, όμως, "Τα σωστά ελληνικά", Θ. Καρζής, εκδ. Φιλιππότη, σελ. 85, γράφει πως σωστό είναι το Γιάννενα στη γενική των Ιωαννίνων (όπου είναι απόλυτη ανάγκη).

Σε απάντηση της ερώτησης του Γ. Σιούλα αν υπήρχε το Γρεβενίτι, ο κ. Παπαβρανούσης μας έστειλε πληροφορίες που θα δημοσιευτούν στο επόμενο φύλλο.

3. Σε αντίθεση με το γραφόμενο της Βασιλικής Χ. Χασιώτη ότι "Αλβανοί δεν εγκαταστάθηκαν ποτέ στο Ζαγόρι..." ο κ. Παπαβρανούσης, παίρνοντας ως βάση το βιβλίο του καθηγητή Κων. Οικονόμου "Τοπωνυμικό της περιοχής Ζαγορίου", ισχυρίζεται πως υπάρχουν αλβανικά τοπωνύμια, τα οποία δηλώνουν την παρουσία σε κάποιες χρονικές περιόδους, αλβανικής μειονότητας.

4. Για τις φωτογραφίες, ευχαριστούμε· θα αξιοποιηθούν κατάλληλα.

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

στην επιστολή του συγχωριανού μας ΤΑΚΗ ΒΟΝΤΙΝΑ

Φίλε Τάκη,

Λίγο καθυστερημένα βέβαια, αλλά με αίσθημα ευθύνης, θέλουμε να γίνει κατανοητό γιατί δε δημοσιεύσαμε την επιστολή σου.

"ΤΟ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ" δεν μπορεί να δημοσιεύει τις αντιπαλότητες συγχωριανών μας είτε έχουν λυθεί σαν οικονομικές διαφορές από δικαστήρια ή ακόμα και αν συντηρούνται με τη μορφή προσωπικών διαφορών. Αν η εφημερίδα μας γλιστρήσει σε τέτοιες πρακτικές θα δυναμιτίσει τις σχέσεις των συγχωριανών μας και η Αδελφότητα θα ξεφύγει απ' τους σκοπούς της.

Και βέβαια μπορεί να δημοσιεύει αποφάσεις-απόψεις του συντεταγμένου οργάνου σας, που είναι ο Δασικός Συνεταιρισμός, ακόμα και αιτήματα που έχει.

Και βέβαια εμείς που ζούμε στην Αθήνα δεν αποφασίζουμε για τις τύχες σας καθώς δε διαθέτουμε εκτελεστική εξουσία.

Και βέβαια γνωρίζουμε τα προβλήματα του χωριού.

Η Αδελφότητα έχει δώσει δείγματα γραφής και αυτή για το πόσο πασχίζει να αναπτυχθεί ή και φρενάροντας ακόμα πρακτικές για "δήθεν ανάπτυξη..." και το γνωρίζεις αυτό.

Φίλε Τάκη,

Σε τιμάει στο ότι συνέβαλες χωρίς αμοιβή στο κόψιμο της Ξυλείας και τη μεταφορά της για την επισκευή των στεγών του Πετρίδείου και του Σχολείου. Η Αδελφότητα της Αθήνας μόνο συγχαρητήρια έχει να σου δώσει.

Να ξέρεις ότι κι εμείς οι απόδημοι, οι περισσότεροι ζούμε λιτά και στερημένα και μη μας βλέπεις που ξεφαντώνουμε τις μέρες του Δεκαπενταύγουστου.

Τέλος, πρέπει να πιστέψεις ότι ως Δασικός Συνεταιρισμός Γρεβενιτίου, έχετε στα χέρια σας τη μεγάλη δύναμη, αρκεί να την αξιοποιήσετε σωστά.

Έχεις ακόμα μεγάλο δικαίωμα στη ζωή για σένα, τη γυναίκα σου και τα παιδιά σου· κανένας δε μπορεί να στο στερήσει.

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΙ

Στις 16 Απριλίου 1996 στα Γιάννενα, έγιναν οι γάμοι της Μάχης Παπαευσταθίου και του καθηγητή Χρυσόστομου Καρρά. Τους ευχόμαστε χαρούμενη ζωή.

ΘΑΝΑΤΟΙ

■ Στις 5 Απριλίου έφυγε από κοντά μας ξαφνικά η Καλλιρόη Παπαχριστοδούλου που έζησε όλη της τη ζωή στο χωριό. Στους δικούς της θερμά συλλυπητήρια.

■ Στις 14 Απριλίου εγκατέλειψε τα εγκόσμια ο συγχωριανός μας Γιάννης Καραβράνος που ζούσε στα Γιάννενα. Στα παιδιά του Χρήστο, Θανάση και Μαρία εκφράζουμε τα βαθιά μας συλλυπητήρια.

■ Στις 17 Απριλίου 1996 έφυγε σε βαθιά γεράματα (94 χρόνων) η Γλυκερία Πατίκου μητέρα του αγαπημένου μας Γιάννη Πατίκου τέως προέδρου της Αδελφότητας. Το Δ.Σ. εκφράζει σ' αυτόν και στην οικογένειά του τα πιο θερμά συλλυπητήρια.

■ Στις 29 Απριλίου 1996 έφυγε επίσης ξαφνικά από κοντά μας η Κατίνα Κουτρούμπα σύζυγος του αστυνομικού Γιώργου Κουτρούμπα. Στις κόρες της θερμά συλλυπητήρια.

■ Στις 17 Μαΐου 1996 από δυστύχημα χάθηκε ο Χρήστος Σιούλας, ένθερμος υποστηρικτής των προσπαθειών της Αδελφότητας. Στους αδελφούς του Κώστα και Γιώργο καθώς και στην οικογένειά του εκφράζουμε τα θερμά συλλυπητήρια.

■ Στις 17 Ιουνίου 1996 μη αντέχοντας τον τραγικό θάνατο του παιδιού της Χρήστου, έφυγε χαροκαμένη από κοντά μας η Σεβαστή Πέπη. Στην Σοφούλα και την οικογένειά της θερμά συλλυπητήρια.

■ Ο φίλος Βασίλης Βεβόπουλος σύντροφος στη ζωή της Μαρτίτσας Νίκου δεν υπάρχει πια ανάμεσά μας. Την γενναία μάχη που έδωσε με το θάνατο την έχασε σε ηλικία 57 χρόνων και με οδύνη τον κηδέψαμε στις 28/6/96. Πάντα ο Βασίλης τιμούσε το χωριό μας και την Αδελφότητά μας με την παρουσία του. Ποιος θα ξεχάσει την καλοσύνη του και το χαμόγελό του. Με συντριβή καρδιάς εκφράζουμε στην οικογένειά του τα πιο θερμά και ειλικρινή συλλυπητήρια.

■ Τέλος, με οδύνη πληροφορηθήκαμε το θάνατο του Βαγγέλη Λιόντου, άντρα της αγαπημένης μας Καλυψώς Παΐλα που βρίσκεται στο μακρινό Σίδνεϋ της Αυστραλίας. Πόσες φορές δεν μας συγκίνησε και αυτός και η Καλυψώ με τα φλογερά γράμματά της αλλά και με την οικονομική ενίσχυση για την εφημερίδα και την Αδελφότητα. Της εκφράζουμε τα πιο θερμά μας συλλυπητήρια και ευχόμαστε να βρει το κουράγιο να το ξεπεράσει για το καλό το δικό της και των παιδιών της.

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ

Στον Κοσμά ή Δαμιανό 1/7

Μαρίνα 17/7

Ηλία 20/7

Παρασκευή 26/7

Παντελή 27/7

Σωτήρη 6/8

Μαρία-Παναγιώτη 15/8

Θερμή παράκληση τα γράμματα, τα μηνύματα καθώς και τα εμβάσματα να στέλνονται στη διεύθυνση:

Χρ. Τσαλίκης

Χρυσόστομου Σμύρνης 43

111 44, Αθήνα

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Στο χωριό μας λέμε πολλές παροιμίες. Πόσες όμως είναι Ηπειρώτικες και πόσες φερμένες απ' αλλού. Δεν ξέρω βέβαια, όπως πάλι δεν ξέρω αν για κάθε νόημα έχουμε και την παροιμία του.

Μερικές απ' αυτές:

✓ Κακό χωριό τα λίγα σπίτια.

✓ Στων τυφλών τη χώρα, ο μονόφθαλμος βασιλεύει.

✓ Καμαρώνει σα γύφτικο σκεπάρνι.

✓ Πάτα με να κάνω καβγά.

✓ Μονός καβγάς δε γίνεται.

✓ Από δύο πέτρες βγαίνει τ' αλεύρι.

✓ Ένα χέρι μόνο του δεν χειροκροτάει.

✓ Το ένα χέρι νίβει τ' άλλο και τα δυο το πρόσωπο.

✓ Όσα δεν φέρνει ο χρόνος, τα φέρνει η ώρα.

✓ Στου κουφού την πόρτα, όσο θέλεις βρόντα.

✓ Τον αράπη κι αν τον πλένεις, το σαπούνι σου χαλάς.

✓ Μην τάξεις του Αγίου κερι, και του μικρού κουλούρι.

✓ Από το τάξιμο δεν χαλάει το σπίτι αλλά από το δώσιμο.

✓ Αφρίζεις και ξαφρίζεις σε πλήρωσα και θα φάω.

✓ Όποιος τη νύχτα περπατεί, λάσπες και σκατά πατεί.

✓ Κάλλιο λόγια στο χωράφι, παρά μάγγανα στ' αλώνι.

✓ Ρήνια-Μόνια τώρα... (ειρήνη, ομόνοια).

✓ Πολλές φορές πάει η στάμνα στη βρύση μια φορά σπάει.

✓ Ο ψεύτης και ο κλέφτης, τον πρώτο χρόνο χαιρείται.

✓ Όταν γηράζει ο λύκος τον κοροϊδεύουν τα σκυλιά.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Την Τρίτη 25 Ιουνίου 1996 πραγματοποιήθηκε στην Περιφέρεια Ηπείρου ενημερωτική συνάντηση, με σκοπό τη δημιουργία Δικτύου για την ανάπτυξη θεματικού Τουρισμού σε μη παραθαλάσσιες περιοχές, την ανάπτυξη-TOURNONCA ST-μεταξύ των Περιφερειών Ηπείρου, RINGKJODING Δανίας και Βαλεαρίδων Νήσων Ισπανίας.

Η δημιουργία αυτού του δικτύου έχει εγκριθεί από την Επιτροπή Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πλαίσια του RACTE II - πρόγραμμα ανταλλαγής εμπειριών.

Η περιφέρεια Ηπείρου, επιλέγοντας την θεματική δραστηριότητα "Περιπατητικός Τουρισμός με παράλληλες αθλητικές και πολιτιστικές δραστηριότητες" πρότεινε πέντε πιλοτικές διαδρομές, στις οποίες υπάρχει η δυνατότητα ανάπτυξης δικτύου όλων των επιχειρήσεων προσφοράς τουριστικών υπηρεσιών.

Τα δίκτυα πρόκειται να αναπτυχθούν στις περιοχές Μετσόβου, Ζαγορίου-Κόνιτσας, Τζουμέρκων, Αχέροντα-Σουλίου και Αμβρακικού.

Κατά τη διάρκεια των διαδρομών, οι ομάδες των τουριστών θα παραμένουν σε τουριστικά καταλύματα, θα σιτίζονται, θα μετέχουν σε αθλητικές και πολιτιστικές δραστηριότητες.

Στην πρώτη συνάντηση που είχε γίνει στο Ringkjodning της Δανίας αποφασίστηκε (όσον αφορά την περιφέρεια Ηπείρου) να:

-πραγματοποιηθούν ενημερωτικές συναντήσεις-ημερίδες

-χαρτογραφηθούν με όλες τις απαραίτητες πληροφορίες οι περιπατητικές διαδρομές

-εκδοθούν φυλλάδια αρχικά με τις 5 πιλοτικές διαδρομές

-καταγραφούν τα Τουριστικά γραφεία σε όλη την Ευρώπη τα οποία ασχολούνται με τον περιπατητικό τουρισμό

-ερευνηθεί η δυνατότητα και ο τρόπος προβολής και προώθησης των πακέτων περιπατητικών διαδρομών.

Μέχρι τη δεύτερη συνάντηση εργασίας στη Μαγιόρκα έχει αποφασιστεί να ετοιμαστούν και από τις τρεις περιφέρειες έγγραφα σχετικά με:

-σήμανση των μονοπατιών

-πληροφορίες για τους περιπατητές

-εκπαίδευση οδηγών μονοπατιών

-κριτήρια μονοπατιών

-περιεχόμενα χαρτών

-ασφάλεια

Η τρίτη συνάντηση θα πραγματοποιηθεί στα Ιωάννινα τον Μάιο 1997.

Την ενημέρωση έκανε το Γραφείο Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ηπείρου σε συνεργασία με την Αναπτυξιακή Εταιρεία ΗΠΕΙΡΟΣ, το Ίδρυμα ΕΓΝΑΤΙΑ, και τον ΕΟΤ.

Ανάμεσα στους 15 επιχειρηματίες (ξενώνες, ενοικιαζόμενα δωμάτια) που είχαν επιλεγεί και κλήθηκαν στην ενημερωτική αυτή συνάντηση ήταν και η Αν. Παναγιωτοπούλου - Τουριστικό Περίπτερο Γρεβενιτίου.

Στη σύσκεψη πήρε μέρος και ο Πρόεδρος του Ορειβατικού Ομίλου Ιωαννίνων κ. Νικολαΐδης, ο οποίος τόνισε ότι βρήκε ενδιαφέρουσες τις διαδρομές στα δάση του Γρεβενιτίου και θα καταθέσει σχετική πρόταση.

Από πλευράς μας δεν βρήκαμε ικανοποιητικό το πακέτο Μέτσοβο-Ανατολικό Ζαγόρι, διότι δεν φαίνεται η δυνατότητα διανυκτέρευσης στο Γρεβενίτι, καθώς και η προσφορά φαγητού, κάτι που βεβαίως μας αποδυναμώνει.

Από την άλλη πλευρά όμως, τα προβλήματα που

Τα Γρεβεντάτικα

Δώδεκα - Δώδεκα κατεργάρη!

Γράφει ο Γιώργος Δερμάνης

Γραμματέας της Αδελφότητας - Β' Αντιπρόεδρος της Ένωσης Ζαγορισίων

Όταν γράφω ΓΡΕΒΕΝΤΑΤΙΚΑ προσπαθώ να είμαι φειδωλός στους χαρακτηρισμούς των προσώπων και στις περιγραφές των γεγονότων.

Στο πρώτο η υπερβολή λίγο θέλει για να πέσει στην αγκαλιά του ψέματος και το αποφεύγω αυτό σαν ο διάολος το λιβάνι.

Για το δεύτερο τα πράγματα είναι λιγότερο επώδυνα, αλλά δεν είμαι και ο κατάλληλος να γράφω νουβέλες δηλαδή να κινούμαι μεταξύ διηγήματος

και μυθιστορήματος.

Ενώ υπάρχει περίσσειμα ψυχής για πολλούς συγχωριανούς μας, δεν το αφήνω να ξεχειλίζει.

Το γέλιο του είχε ένα σπάνιο υπόχρωμα.

Προς τα έξω του έβγαине αυτός που ήταν.

Ο νουνός μου ο Παναγιώτης Κ. Τζώρτζης με αγαπούσε, ήταν καλός, αγαπούσε όλο το χωριό, αλλά και το χωριό τον αγάπησε.

Ήταν γείτονας "υπό περιορισμόν" - όχι όχι μη σας πάει αλλού ο νους. Εμείς τον είχαμε δίπλα μας τις περισσότερες ώρες, γιατί έτσι τον ήθελε το μαγαζί.

Απολαμβάναμε το λακριντί των θαμώνων μέχρι αργά, πολλές φορές τα μεσάνυχτα.

Όταν έκλεινε το μπακάλικο, οι λάμπες στις κολώνες της ΔΕΗ πολλές φορές ήταν σβησμένες, τότε οι φακοί μπαίνανε στην ημερήσια διάταξη.

"Αι... φέγουμε τώρα" και σε "κατάνυξη" στραγγίζαν και την τελευταία σταγόνα στο ρακοπότηρο. Όμως τις μεγάλες στιγμές το Γρεβενίτι τις ζει τον Αύγουστο. Πανηγύρι, γαρ.

Οι αγροκτηνοτρόφοι μας κάνουν δημόσιες σχέσεις, πυκνώνουν τις επαφές τους με κείνους που έχουν στέκια και θα προωθήσουν τα προϊόντα τους.

Υπάρχει αγοραστικό κοινό. Είναι οι απόδημοι χωριανοί και φίλοι που συνδυάζουν διακοπές και δεκαπενταύγουστο.

Γαϊδουράκια φορτωμένα πατάτες, παστάλια, φρούτα και άλλα κατηφορίζουν ή ανηφορίζουν για το εμπορικό κέντρο. Θα πουληθούν όλα, ο τζίρος απ' αυτές τις εμπορικές πράξεις, μεγαλώνει κατακόρυφα.

Βλέπεις ακόμα γυναίκες, άνδρες, γέρους, παιδιά να σέρνουν γρήγορα-γρήγορα με τις τριχιές μανάρια, πρόβατα, ζυγούρια, κατσίκια, μιλιόρια και να τα οδηγούν στα υπαίθρια σφαγεία. Πολλά λυτάρια κόβονται γιατί τα σφάγια προβάλλουν αντίσταση λες και προαισθάνονται το τέλος τους και αρχίζει το κυνηγητό γιατί το βάζουν στα πόδια!

Έξω απ' το μαγαζί του Παναγιώτη Τζώρτζη προς τα δεξιά, εκεί που γωνιάζει, έχει στηθεί σφαγείο και πολλοί χωριανοί οδηγούν εκεί τα ζωντανά για σφάξιμο.

- Φέτος έχει πολύ κόσμος, έπιασε η ζέστη τους Αθηναίους και πιάσαν τα πόσκια.

"Δώδεκα-δώδεκα, κατεργάρη"

Η γνώριμη και η για πολλά χρόνια με το ίδιο σλόγκαν να βγαίνει, αλλά γλυκώχη όχι πολύ-πολύ δυνατή, αλλά δροσερή στο Αυγουστιάτικο λιοπύρι. Είναι η φωνή του νουνού μου.

Δώδεκα φράγκα (δραχμές) τόσο κάνει η σηκωταριά με τον πατσά μαζί, μπερεκέτι δηλαδή.

Αυτή η τιμή είναι σταθερή για πολλά χρόνια.

Τις δίνει (σηκωταριές κ.λπ.) έτσι με το μάτι, αζύγιστες, μεγάλες για να φάνε και να χορτάσουν οι μεγαλοφαμίλιες. Τη λέξη δε κατεργάρης, την εξηγούσε, ο έξυπνος που κάνει έξυπνες αγορές για κείνες τις μέρες.

Φέρε μαστορά, γίνονταν ανάρπαστες, οι "κατεργάρηδες" ήταν πολλοί.

.....

Πόσο πρωτοπόρος ήσουν, όταν με απόφαση του κοινοτικού συμβουλίου, όντας πρόεδρος του χωριού μας, με δική σου πρόταση η κοινότητα κάλυπτε τη σίτιση και τον ύπνο, δηλαδή τα έξοδα, σε μαθητές και μαθήτριες του Γυμνασίου.

Το ευεργετικό αυτό μέτρο το τήρησε και ο μετέπειτα πρόεδρος Βασίλειος Βλάχος.

Ξεχωριστή, κεντημένη θυμάμαι την πασχαλινή λαμπάδα, μου τη διάλεγες, δεν ήθελες να είμαι κατώτερος.

Όμως κι εγώ ξεχωριστά σε έχω στη μνήμη μου.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

Βρακότα Μαρία	Θεσ/νίκη	5.000
Παρτσάλη Έλλη	Ιωάννινα	5.000
Ρούση Ελένη	»	5.000
Έξαρχος Θεοδ.	»	3.500
Κράλιος Κ.	Ελαφότοπος	3.000
Παφίλης Αθ.		3.000
Γέτης Ιωάννης	Ιωάννινα	5.000

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Θέλω να ευχαριστήσω τους συγχωριανούς μου απόδημους Γρεβεντάτες και φίλους που μένουν στην Αθήνα, μέλη της Αδελφότητας.

Ευχαριστώ το Δ.Σ. που σύσσωμο, με την παρουσία του στήριξε την υποψηφιότητά μου στις αρχαιρεσίες της Ένωσης Ζαγορισίων τις 12 του περασμένου Μάη.

Χάρη σε σας, μπορούμε να έχουμε λόγο σ' αυτή την κορυφαία οργάνωση των Ζαγορισίων, που αγκαλιάζει 52 χωριά.

Γιώργος Δερμάνης

παρουσιάζουν οι κοινοτικοί ξενώνες (δεν έχουν συνέχεια στην παροχή υπηρεσιών - εναλλάσσονται διαρκώς τα πρόσωπα που παρέχουν υπηρεσίες στον τουρισμό) εμποδίζουν την ανάπτυξη πρωτοβουλιών και τη δυναμική διεκδίκηση του μεριδίου που τους ανήκει στην ανάπτυξη του Ορεινού Τουρισμού.

Επιπρόσθετα το Γρεβενίτι κινδυνεύει να μείνει έξω από αυτή την αναπτυξιακή διαδικασία, όταν αφ' ενός έχει μείνει πίσω κατά μία τουλάχιστον 10ετία και αφετέρου, με τον προγραμματισμό της ανακαίνισης του Κοινοτικού Ξενώνα θα μείνει έξω από τις τρέχουσες εξελίξεις (εφόσον μείνει κλειστό για μεγάλο διάστημα). Το γεγονός αυτό θα επηρεάσει αρνητικά τη ζωή στο Γρεβενίτι (καφεενεία, φούρνο, πώληση φασολιών κ.λπ.) καθώς και την συμπληρωματική εξυπηρέτηση των τουριστών σε κρεβάτια από όσους διαθέτουν κάποια δωμάτια.

Για το λόγο αυτό προτείνουμε να υπάρξει ένας συνολικός σχεδιασμός ανάπτυξης της περιοχής μας (βελτίωση επαρχιακής οδού, δρόμοι σύνδεσης Μετσόβου - Ανατολικού Ζαγορίου - Κεντρικού Ζαγορίου), καθώς και η δημιουργία νέων μονάδων-καταλυμάτων.

Επίσης τονίστηκε η ανάγκη ενημέρωσης των εκπροσώπων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, διότι σ' αυτούς πέφτει το βάρος της ανάπτυξης της περιοχής. Σημαντικό βεβαίως ρόλο μπορούν να παίξουν και οι φορείς π.χ. ο Μορφωτικός Αναπτυξιακός Συνεταιρισμός Γρεβενιτίου, αν θέλουμε να συγκρατήσουμε τον υπάρχοντα πληθυσμό και να μη φτάσουμε στο σημείο σε μία 10ετία να έχουμε στο Γρεβενίτι μόνο φύλακα κατά την χειμερινή περίοδο.

Ρίκν Μότση